

TKN/KS/16/1056

Bachelor of Arts (B.A.) Part-I Examination
MARATHI (Literature)

(New) Optional

वेळ :- तीन तास] [एकूण गुण :-100
सूचना :- (1) सर्व प्रश्न सोडवा.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. 'बारोमास' या कादंबरीचे वाङ्मयीन मूल्यमापन करा. 10

किंवा

अलकाचे व्यक्तिचित्र रेखाटा. 10

2. 'अश्रुंची झाली फुले' या नाटकातील संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा. 10

किंवा

विद्यानंदचे व्यक्तिचित्र रेखाटा. 10

3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील वाक्यांचे संदर्भासहित अर्थ स्पष्ट करा.

गट 'अ'

(क) तू असशील सरड्यासारखे रंग बदलणारी, पण मी स्वाभिमानानी आहे. माझे निर्णय ठाम आहेत.

(ख) "गवताळया म्हशीनं भाकर खाल्ली..... पण माह्या पुतनी गायीनं भाकरीच्या तुकड्याले तोंडबी लावलं नाई व माय SS."

MXP(C)-49180

4

Contd.

(ग) माझे आईवडील तशी अगदी देवमाणस आहेत. पण जगात कसं वागावं ते त्यांना कळलंच नाही, अगदी मूर्ख आहेत ते.

(घ) जगानं तुम्हाला घायाळ केलं असलं तरी मी तुमच्या सगळ्या जखमा बऱ्या करीन. 20

किंवा

गट 'आ'

(च) दारात थांबेल यमदूताले चंद्रीनं आपला पराण देला धन्याच्या बदल्यात..... म्हणुन तं म्हन्लं, माणूस कसा वाचला. उपकार फेळे ग मावले तुवा घराचे.

(छ) शुकर मान की मामीनं ठेसनात जाऊन रिपोर्ट नाई केला. नाईत बाराच्या भावात गेले आस्ते तुमी सभ्दे.

(ज) अहो, गोड पेढा पाहून तुमचं तोंड कसं कडू होतं ते पाहायला मिळावं म्हणून तर हा खटाटोप केला. बस आनंद साजरा झाला.

(झ) सत्य तुझ्या पाठीशी आहे म्हणून माणसांच्या या जगात तुला न्याय मिळेलच अशा गोड भ्रमात राहू नकोस विद्यानंद. 20

MXP(C)-49180

5

Contd.

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

गट 'क'

- (त) मधूच्या मनात अलका वहिनीबद्दल राग का निर्माण झाला ?
(ध) शामने विद्यानंदाचा विश्वासघात कसा केला ?
(द) साहित्याविषयीची बोधवादी भूमिका स्पष्ट करा.
(घ) वस्तुनिष्ठ साहित्यमूल्ये कोणती ? थोडक्यात वर्णन करा.

20

किंवा

गट 'ख'

- (प) ममता वारेची स्वभाववैशिष्ट्ये लिहा.
(फ) लाल्याची आईवडिलांबद्दलची मते तुमच्या शब्दांत लिहा.
(ब) क्षेमंद्राचे औचित्यविषयक विचार स्पष्ट करा.
(भ) प्लेटोची काव्यविषयक भूमिका स्पष्ट करा.

20

5. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (1) एकनाथ आणि मधू यांच्यात मारामारी का होते ?
(2) विद्यानंद लाल्याला कोणती मदत करतात ?
(3) साहित्याच्या मूल्यमापनाचे प्रकार लिहा.
(4) सामान्य व विदग्ध अभिरूची यातील फरक स्पष्ट करा.

20

MXP(C)-49180

6

Contd.

6. योग्य पर्याय निवडा :

- (1) नानू आजाने कशासाठी हट्ट केला ?
(अ) हायब्रीड ज्वारीची पोळी
(ब) गावरान ज्वारीची पोळी
(क) गव्हाची पोळी
(ड) कडधान्याची पोळी
- (2) सुभानरावांचा विरोध कशासाठी होता ?
(अ) घर विकण्यासाठी
(ब) धान्य विकण्यासाठी
(क) शेत विकण्यासाठी
(ड) कपडे विकण्यासाठी
- (3) बारोमास या कांदबरीचे लेखक कोण ?
(अ) मो.दा. देशमुख
(ब) सदानंद देशमुख
(क) मा.गो. देशमुख
(ड) विजय देशमुख
- (4) नानू आजाने ऐतिहासिक आडनाव कोणते ?
(अ) पाटील
(ब) तनपुरे
(क) सूर्यवंशी
(ड) पवार

MXP(C)-49180

7

Contd.

(5) अलकाने कोणत्या गोष्टीसाठी विरोध केला ?

(अ) शेती विकण्यासाठी

(ब) बांगड्या विकण्यासाठी

(क) टी.व्ही. विकण्यासाठी

(ड) माहेरी जाण्यासाठी

(6) शंभूमहादेवाच्या पत्नीचे नाव काय होते ?

(अ) शीला

(ब) नीलम

(क) सुमित्रा

(ड) सावित्री

(7) 'अश्रुंची झाली फुले' या नाटकात कोणत्या फुलांचा उल्लेख आला आहे ?

(अ) गुलाब

(ब) शेवंती

(क) पारिजातक

(ड) मोगरा

(8) लाल्याचे भांडण कोणाशी झाले ?

(अ) विद्यानंद

(ब) शंभू महादेव

(क) कुटाप्या

(ड) शाम

(9) लाल्या कॉलेजमध्ये कोणत्या प्राण्यावर बसून येतो ?

(अ) घोडा

(ब) गाढव

(क) बैल

(ड) म्हैस

(10) 'अश्रुंची झाली फुले' या नाटकाचा खलनायक कोण ?

(अ) शंभू महादेव

(ब) आरोळे

(क) विद्यानंद

(ड) घर्माप्या

(11) अनुकृतीचा सिद्धान्त कोणी मांडला ?

(अ) अँस्टिटॉल

(ब) प्लेटो

(क) सार्त्र

(ड) फ्रॉइड

(12) आनंदवर्धनाने काव्याची व्याख्या करताना कोणत्या गोष्टीला महत्व दिले ?

(अ) वक्रोक्ती

(ब) अलंकार

(क) ध्वनी

(ड) औचित्य

(13) साहित्याच्या भाषेचे स्वरूप कसे असते ?

- (अ) शास्त्रीय
- (ब) ललित
- (क) वैज्ञानिक
- (ड) सांकेतिक

(14) साहित्याचे माध्यम कोणते ?

- (अ) रंग
- (ब) शिल्प
- (क) स्वर
- (ड) भाषा

(15) प्रीती, कीर्ती, व्युत्पत्ती, अर्थ, अनधोपशम ही काव्यप्रयोजने कोणी सांगितली ?

- (अ) भामह
- (ब) रुद्रट
- (क) मम्मट
- (ड) अभिनवगुप्त

(16) पोएटिक्स या ग्रंथाचे लेखक कोण ?

- (अ) प्लेटो
- (ब) अॅरिस्टॉटल
- (क) बूचर
- (ड) रिचर्ड

(17) 'लेखकाची बांधिलकी' या कल्पनेचा प्रवक्ता कोण ?

- (अ) सार्त्र
- (ब) अँडरेथ
- (क) प्लेटो
- (ड) अॅरिस्टॉटल

(18) साहित्यिक क्षमतेची संकल्पना कोणी मांडली ?

- (अ) रा.श्री. जोग
- (ब) जोनाथन कलर
- (क) गाडगीळ
- (ड) प्लेटो

(19) 'काव्य म्हणजे भावनांचा आविष्कार होय' ही व्याख्या कोणी केली आहे ?

- (अ) मम्मट
- (ब) आनंदवर्धन
- (क) वर्डस्वर्थ
- (ड) प्लेटो

(20) 'वक्रोक्ती म्हणजे काव्य' असे कोणी म्हंटले आहे ?

- (अ) क्षेमेंद्र
- (ब) वामन
- (क) भामर
- (ड) आनंदवर्धन